

**Психологічна
характеристика
педагогічної діяльності**

РЕГІОНАЛЬНИЙ БГПУ

Поняцце педагагічнай дзейнасці

Педагагічная дзейнасць -
выхаўваўчае і навучальнае
ўздзеянне настаўніка на вучня
(вучняў), накіраванае на яго
асобаснае, інтэлектуальнае і
дзейнаснае развіццё, адначасова
выступае як аснова яго
самаразвіцця і
самаўдасканалення

Формы педагогической деятельности:

- * **урок**
- * **лекция**
- * **семинар**
- * **залик**
- * **практикумы**
- * **трэнінгі**

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Характерыстыкі педагагічнай дзеянасці:

- * **мэтанакіраванасць**
- * **матываванасць**
- * **прадметнасць**
- * **прадуктыўнасць**

Узроўні прадуктыўнасці педагагічнай дзейнасці

- I- (мінімальны) рэпрадуктыўны:** педагог ўмее пераказаць іншым тое, што ведае сам; непрадуктыўны.
- II — (нізкі) адаптыўны:** педагог умее прыстасаваць сваё паведамленне да асаблівасцей аўдыторыі; малапрадуктыўны.
- III-(сярэдні) Лакальна мадэлюе:** педагог валодае стратэгіямі навучання навучэнцаў ведаў, навыкам, уменням па асобных раздзелах курса (г.зн. фармуляваць педагагічную мэту, аддаваць сабе справаздачу ў шуканым выніку і адбіраць сістэму і паслядоўнасць ўключэння вучняў у вучэбна-пазнавальную дзейнасць); сярэднепрадуктыўны.
- IV — (высокі) сістэмна мадэлюе веды вучняў:** педагог валодае стратэгіямі фарміравання пошукавай сістэмы ведаў, навыкаў, уменняў навучэнцаў па прадмеце ў цэлым; прадуктыўны.
- V- (вышэйшы) сістэмна мадэлюе дзейнасць і паводзіны навучэнцаў:** педагог валодае стратэгіямі ператварэння свайго прадмета ў сродак фарміравання асобы навучэнца, яго патрэбаў у самавыхаванні, самаадукацыі, самаразвіцці; высокапрадуктыўны

Предметны змест педагогічнай дзейнасці:

- * **матывацыя**
- * **мэты**
- * **предмет**
- * **сродкі**
- * **спосабы**
- * **прадукт**
- * **вынік**

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

ПРАДМЕТ ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Гэта арганізацыя вучэбнай дзейнасці навучэнцаў, накіраванай на засваенне імі прадметнага сацыякультурнага вопыту як асновы і ўмовы развіцця

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

СРОДКІ ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Гэта **навуковыя** (тэарэтычныя і **эмпірычныя**) веды, пры дапамозе і на аснове якіх фармуецца тэаўрус навучэнцаў.

У якасці «носьбітаў» ведаў выступаюць тэксты падручнікаў або іх прадстаўлення, якія аднаўляюцца вучнем пры арганізаваным настаўнікам назіранні (на лабараторных, практычных занятках, на палявой практыцы) за асвойваюцца фактамі, заканамернасцямі, ўласцівасцямі прадметнай рэчаіснасці.

Дапаможнымі з'яўляюцца **тэхнічныя, кампутарныя, графічныя і т.п. сродкі.**

СПОСАБЫ ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ:

- * тлумачэнне
- * паказ (ілюстрацыі)
- * сумесная праца з навучэнцамі па рашэнні навучальных задач
- * непасрэдная практыка навучэнца
- * трэнінг

Прадукт педагагічнай дзейнасці

Гэта індывідуальны вопыт вучня ва ўсёй сукупнасці яго аксіялагічных, маральна-этычных, эмацыйна-сэнсавых, прадметных, ацэначных складнікаў.

Прадукт педагагічнай дзейнасці ацэньваецца на экзамене, заліках, па крытэрах рашэння задач, выканання вучэбна-кантрольных дзеянняў.

Вынік педагагічнай дзейнасці

Вынік педагагічнай дзейнасці звязаны з яе асноўнай мэтай і ўяўляе сабой асобаснае, інтэлектуальнае развіццё навучэнца, удасканаленне, станаўленне яго як асобы, як суб'екта вучэбнай дзейнасці.

Вынік дыягнастуецца супастаўленнем якасцяў вучня ў пачатку навучання і па яго завяршэнні ва ўсіх планах развіцця чалавека.

Матывацыя педагогічнай дзейнасці

- * **ЗНЕШНІЯ МАТЫВЫ:** матыў дасягнення, матывы прэстыжнасці працы ў пэўным адукацыйным установе, матывы адэкватнасці аплаты працы.
- * **Унутраныя матывы:** арыентацыя на працэс і вынік сваёй дзейнасці, матывы асобнага і прафесійнага росту, самаактуалізацыі.
- * **Спецыфічны матыў:** Дамінаванне, або матыў улады (Н. А. Амінаў)

Прыкметы патрэбы ў дамінаванні (па Г. А. Мюрэй):

- * **схіляць, весці, пераконваць, угаворваць, рэгуляваць, арганізоўваць, кіраваць, кіраваць, наглядаць;**
- * **падпарадкоўваць, правіць, панаваць, таптаць, дыктаваць умовы, судзіць, ўсталёўваць законы, уводзіць нормы, складаць правілы паводзін, прымаць рашэнні;**
- * **забараняць, абмяжоўваць, аказваць супраціў, адгаворваць, караць, пазбаўляць волі;**
- * **зачароўваць, пакараць, прымушаць прыслухоўвацца да сябе, набываць пераймальнікаў, ўсталёўваць моду**

Матывацыя і цэнтрацыя

"Цэнтрацыя-асаблівым чынам пабудаванае Простае ўзаемадзеянне настаўніка і навучэнцаў, заснаванае на эмпатыя, безоценочном прыняцці іншага чалавека і конгруэнтных перажыванняў і паводзін" (А. Б. Арлоў)

Цэнтрацыя трактуецца адначасова і як вынік асобаснага росту настаўніка і навучэнцаў, развіцця іх зносін, творчасці, суб'ектыўнага (асобаснага) росту ў цэлым.

Характар цэнтрацыі настаўніка вызначае ўсе разнастайнасць педагагічнай дзейнасці: стыль, стаўленне, сацыяльную перцепцыю і г. д.

Віды цэнтрацыі педагага:

- * эгаістычная (цэнтрацыя на інтарэсах свайго " Я»);
- * бюракратычная (цэнтрацыя на інтарэсах адміністрацыі, кіраўнікоў);
- * канфліктная (цэнтрацыя на інтарэсах калегаў);
- * аўтарытэтная (цэнтрацыя на інтарэсах, запытах бацькоў навучэнцаў);
- * пазнавальная (цэнтрацыя на патрабаваннях сродкаў навучання і выхавання);
- * альтруістычная (цэнтрацыя на інтарэсах (патрэбах) навучэнцаў);
- * гуманістычная (цэнтрацыя настаўніка на інтарэсах (праявах) сваёй сутнасці і сутнасці іншых людзей (адміністратара, калегаў, бацькоў, навучэнцаў)

Функцыі педагагічнай дзейнасці:

- * **МЭТАПАКЛАДАЛЬНЫЯ:**
арыентацыйная, якая развівае,
мабілізуе (стымулюючая псіхічнае
развіццё навучэнцаў) і
інфармацыйная
- *
- * **Арганізацыйна-структурныя:**
канструктыўная, арганізатарская,
камунікатыўная і гнастычная

Віды стыляў педагагічнай дзейнасці (па А. К. Маркавай):

- * аўтарытарны стыль
- * дэмакратычны стыль
- * ліберальна-папушчальны стыль

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Стылі педагагічнай дзейнасці ў залежнасці ад яе характару (па А. Я. Ніканавай):

- * **эмацыйна-імправізацыйны стыль (ЭІС)**
- * **эмацыйна-метадычны стыль (ЭМС)**
- * **разважліва-імправізацыйны стыль (РІС)**
- * **разважліва-метадычны стыль (РМС)**

Псіхалагічны партрэт педагога:

- * **індывідуальныя якасці: тэмперамент, задаткі і т. д.;**
- * **асобасныя якасці: камунікатыўныя (інтэрактыўныя) якасці; статуснай-пазіцыйныя асаблівасці, г. зн. асаблівасці яго становішча, ролі, адносін у калектыве;**
- * **дзеясныя (прафесійна-прадметныя), знешнепазнаўчыя паказчыкі**

Кампетэнтнасны падыход у падрыхтоўцы настаўніка-дэфектолага

Склад кампетэнцый спецыяліста

акадэмічныя кампетэнцыі: веды і ўменні па
вывучаных дысцыплінах

сацыяльна-асобасныя кампетэнцыі: культурна-
каштоўнасныя арыентацыі; веданне ідэалагічных,
маральных каштоўнасцяў грамадства і дзяржавы і
ўменне прытрымлівацца ім

прафесійныя кампетэнцыі: здольнасць вырашаць
задачы, распрацоўваць планы і забяспечваць іх
выкананне ў абранай сферы прафесійнай
дзеясці

Кампетэнтнасны падыход у падрыхтоўцы настаўніка-дэфектолага

Патрабаванні да кампетэнцыяў спецыяліста:

навучальная дзейнасць
выхаваўчая дзейнасць
развіваючая дзейнасць
каштоўнасна-арыентацыйная
дзейнасць